

TAMARA SOŁDATENKO
Berdiańsk

Język polski na Państwowym Uniwersytecie Pedagogicznym w Berdiańsku

Berdiański Instytut Pedagogiczny, mający 75-letnią historię, w 2002 r. został przekształcony na Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny (jego rektorem jest Wasyl Kryżko).

Przy Uniwersytecie funkcjonuje Polskie Centrum Naukowo-Oświatowe, utworzone przy wsparciu Polskiego Kulturalno-Oświatowego Towarzystwa „Odrodzenie” w Berdiańsku. Kierownikiem Centrum jest prof. dr hab. Wiktoria Zarwa. Jej zasługi w rozwoju polskiej kultury na Ukrainie zostały wysoko ocenione przez Zarząd Główny Polskiego Kulturalno-Oświatowego Towarzystwa „Odrodzenie”, które w imieniu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej wyraziło jej podziękowanie. Centrum współpracuje ze Zrzeszeniem Polskich Naukowców Berdiańska. Prof. W. Zarwa jest jednocześnie dyrektorem Instytutu Filologii Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Berdiańsku, utworzonego w maju 2006 r. na Wydziale Filologicznym. Instytut Filologii wspólnie z Uniwersytetem Rzeszowskim oraz Instytutem Literatury im. Tarasa Szewczenki Narodowej Akademii Nauk Ukrainy wydają czasopismo naukowe „Aktualne problemy filologii słowiańskiej”, w którym swoje artykuły publikują polscy uczeni.

W 2005 r. na Wydziale Filologicznym po raz pierwszy utworzono specjalność „Język polski i literatura oraz język ukraiński i literatura”. Naukę rozpoczęło 4 studentów, a w 2008 r. przyjęto jeszcze 4 studentów na ten kierunek. W roku bieżącym studia pierwszego stopnia ukończyło czterech studentów, którzy zdobyli tytuł licencjata i będą kontynuować naukę na piątym

roku studiów magisterskich. Studenci polonistyki uczestniczą w wykładach i ćwiczeniach z następujących przedmiotów polonistycznych: gramatyka języka polskiego, cykl leksykalno-komunikacyjny, gramatyka historyczna języka polskiego, literatura polska oraz polski folklor, tendencje rozwoju współczesnego języka polskiego, szkolny kurs języka polskiego i literatury z metodyką nauczania. Po ukończeniu studiów absolwenci otrzymują uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela języka i literatury polskiej, języka i literatury ukraińskiej oraz literatury obcej.

Z materiałów archiwalnych Uniwersytetu wiadomo, że pierwsza próba utworzenia polonistyki w Berdiańsku została podjęta w roku 1936. Studentów przyjęto na studia, lecz zgodnie z rozporządzeniem Ludowego Komisarjatu całą grupę przeniesiono do Kijowskiego Instytutu Pedagogicznego.

Studenci polonistyki na Uniwersytecie Pedagogicznym w Berdiańsku co roku odbywają praktyki językowe w Warszawie, Krakowie, Lublinie oraz innych miastach Polski. Studentom berdiańskiej polonistyki udało się uzyskać stypendia wyjazdowe, dzięki którym mogą kontynuować studia w Polsce, np. w ramach programu *Paderewski* czy na studiach magisterskich na Uniwersytecie Warszawskim.

Wykłady dla studentów prowadzą:

Walentyna Sobol, profesor dr hab. Katedry Literatury Ukraińskiej oraz Obcej Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Berdiańsku oraz Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Zainteresowania naukowe: problemy kontaktów polsko-ukraińskich w dziedzinie literatury i kultury oraz problemy współczesnego procesu literackiego.

Ellina Cichowska, doktor nauk filologicznych, docent. Temat pracy doktorskiej: *Poezja Jewhena Malaniuka w kontekście ukraińsko-polskich kontaktów literackich*. Jest autorem monografii *Poezja Jewhena Malaniuka i Polska: aspekt komparatystyczny*. Przygotowuje pracę habilitacyjną na Uniwersytecie Warszawskim.

Tamara Soldatenko, doktor, docent. Temat pracy doktorskiej: *Twórczość Elży Orzeszkowej*. Jest autorką podręcznika dla klasy 10 szkół z polskim językiem nauczania na Ukrainie oraz monografii *Poetyka cyklu białoruskiego Elży Orzeszkowej*.

Olga Charlan, doktor habilitowana, docent Katedry Literatury Ukraińskiej i Obcej. Rozprawę habilitacyjną na temat *Modele katastrofizmu w prozie ukraińskiej i polskiej okresu międzywojennego* obroniła w styczniu 2009 r. Ukazała się jej monografia na podstawie pracy habilitacyjnej.

Halina Szkoła, doktor docent Katedry Językoznawstwa Ogólnego i Filologii Słowiańskiej. Ukończyła drugi kierunek studiów w trybie zaocznym na Uniwersytecie w Drohobyczu, specjalność „Język polski i literatura”.

Instytut Filologii oraz Polskie Centrum Naukowo-Oświatowe w najbliższym czasie planują rozszerzenie kontaktów naukowych z uniwersytetami w Polsce oraz zwiększenie liczby wymian studentów w ramach praktyk językowych i pedagogicznych.

Doc. dr Tamara Sołdatenko — pracownik Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Berdiańsku, gdzie wykłada język polski, literaturę oraz folklor polski. Pracowała też na Państwowym Uniwersytecie Pedagogicznym im. A. Makarenki w Sumach. Oprócz literatury ukraińskiej i światowej prowadziła tam zajęcia z języka polskiego. Jest autorką monografii *Poetyka białoruskiego cyklu Elżby Orzeszkowej* (wydanej w języku rosyjskim). Zainteresowania naukowe: ukraińsko-polskie stosunki literackie.